

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ВСЕУКРАЇНСЬКА СПІЛКА ВЧЕНИХ ЕКОНОМІСТІВ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ І ДИЗАЙНУ
УНІВЕРСИТЕТ МАРІЇ КЮРІ СКЛАДОВСЬКОЇ (ПОЛЬЩА)
МАРІБОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (СЛОВЕНІЯ)
МІЖНАРОДНИЙ НЕЗАЛЕЖНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ (МОЛДОВА)
ГОМЕЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ФРАНЦИСКА СКОРИНИ (БІЛОРУСЬ)

Матеріали
міжнародної науково-практичної конференції
«ПЕРСПЕКТИВИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРЮВАННЯ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ»

29-31 березня 2013 року
Черкаси

УДК 330(447)
ББК 65.9 (4укр)
П 27

*Рекомендовано Вченою радою Навчально-наукового інституту економіки і права
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
(протокол № 7 від 28 березня 2013 року)*

Рецензенти:

*Худолій Л.М., д.е.н., професор
Козаченко Г.В., д.е.н., професор
Чернявський П.О., к.е.н.*

ISBN 978-966-493-618-4

П 27   **Перспективи управлінської діяльності суб'єктів господарювання в контексті економічної безпеки: Матеріали Міжнародної науково – практичної конференції, Черкаси, 29-31 березня 2013 р. / за ред. проф. Сідака В.С., проф. Денисенка М.П. та проф. Мігус І.П. – Черкаси: вид-во ПП Чабаненко Ю.А., 2013. – 492 с.**

Матеріали конференції висвітлюють актуальні проблеми управління економічною політикою держави та суб'єктів господарської діяльності в контексті економічної безпеки. Збірник рекомендується для студентів, аспірантів, викладачів, науковців, а також фахівців-практиків, які цікавляться питаннями економічного розвитку держави та суб'єктів господарської діяльності з позицій економічної безпеки.

УДК 330(447)
ББК 65.9 (4укр)

Редакційна колегія вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є беззаперечними. Разом з тим, вважає можливим їх публікацію з метою обговорення.

ISBN 978-966-493-618-4

© Кафедра менеджменту
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	10
<i>АББЯСОВА М.О., ДЕНИСЕНКО М.П.</i> Вплив рівня економічної безпеки підприємства на формування конкурентної стратегії	10
<i>АДАМЕНКО С.В., БРЕУС С.В.</i> Банкрутство підприємства в системі економічної безпеки держави	13
<i>БОЖКОВА Т.В., СВИЦОВ М.В.</i> Формування логістичних витрат виробництва як умова економічної безпеки підприємства	17
<i>БОНДАРЕЦЬ В.В.</i> Роль конкурентоспроможності у забезпеченні економічної безпеки молокопереробних підприємств	20
<i>БУТРИМАС Л.С., ШУЛЬГА В.М.</i> Особливості внутрішнього аудиту як інструменту забезпечення економічної безпеки підприємства	23
<i>ГРЕЧАН А.П., КУЗНЕЦОВА А.І.</i> Внутрішній аудит як елемент системи економічної безпеки підприємства	25
<i>ДІДЕНКО Ю.А., САМОФАЛОВ П.П.</i> Антикризове регулювання як засіб запобігання економічній небезпеці суб'єктів господарювання	28
<i>ДИТИНА М.М., БОНДАРЕНКО О.С.</i> Особливості організації бухгалтерського обліку при забезпеченні економічної безпеки підприємства	31
<i>ДУДЧЕНКО Н.В., МІХНО С.П.</i> Роль національного банку України у забезпеченні економічної безпеки комерційних банків	34
<i>ЖЕЖЕЛЬ Д.О., ДЕНИСЕНКО М.П.</i> Оцінка конкурентоспроможності підприємства в контексті його економічної безпеки	37
<i>ЗАЧОСОВА Н.В.</i> Організація менеджменту економічної безпеки вітчизняних фінансових посередників	40
<i>КАЛІНІНА К.С., ГРЕЧАН А.П.</i> Економічний механізм адаптації підприємства до зовнішнього середовища як основа економічної безпеки	44
<i>КАРПЕЙ Т.В.</i> Инновационная система в управлении экономической безопасностью предприятий	47
<i>КАУЛІНА І.Ю., СВИЦОВ М.В.</i> Калькулювання собівартості продукції як засіб підвищення економічної безпеки підприємства	50
<i>КНИШ О.О., ВЛАСЮК Т.М.</i> Вплив обліково-аналітичного забезпечення на економічну безпеку підприємств та організацій	54
<i>КРАВЧЕНКО І.С., МІГУС І.П.</i> Заходи щодо вдосконалення функціонування дозвільної системи як основи економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності	57
<i>КРИТСЬКА В.О., ШАЦЬКА З.Я.</i> Забезпечення економічної безпеки підприємств на основі інноваційного розвитку	60
<i>КУБА Л.Л., ХАУСТОВА Є.Б.</i> Вплив оцінки та зміни корисності основних засобів на економічну безпеку підприємств	62
<i>ЛИМАР І.А.</i> Вплив факторів на фінансовий стан установ вищої освіти в умовах підтримки економічної безпеки	65
<i>ЛЯШЕНКО О.М., ОВЧАРЕНКО Є.І.</i> Ціль у системі економічної безпеки	68

підприємства: сутність, вимоги, особливості, формулювання	
<i>МЄНЯЙЛОВА Г.Є.</i> Механізм забезпечення економічної безпеки підприємств харчової галузі	72
<i>МІНЕНКО М.В., МІГУС І.П.</i> Особливості забезпечення економічної безпеки охоронних структур в умовах глобалізації	75
<i>НЕСТЕРКО Н.В., МІГУС І.П.</i> Особливості проведення перевірок платників податків - юридичних осіб щодо яких прийнято рішення про припинення діяльності як зовнішні загрози їх економічній безпеці	77
<i>ОЛЕНІЧ А.В., КУЗНЕЦОВА А.І.</i> Внутрішній контроль в системі економічної безпеки підприємства	79
<i>ПАВЕЛЬЄВА Л.В., СВИЦОВ М.В.</i> Система управління економічною безпекою підприємств	83
<i>РУБАНОВ М.М.</i> Структура системи забезпечення економічної безпеки підприємства	86
<i>РУДИЙ Є.А., БРЕУС С. В.</i> Роль фінансового аналізу підприємства в контексті забезпечення економічної безпеки підприємства	89
<i>СВИДЕРСЬКА І.Ю., ГРЕЧАН А.П.</i> Оцінка економічного потенціалу підприємства як основа визначення рівня його економічної безпеки	93
<i>СЕВЕРНЮК О.С., СВИЦОВ М.В.</i> Рівень накладних витрат як фактор впливу на економічну безпеку підприємства	97
<i>СОВИК Л.Е., ФЕДОСЕНКО Л.В.</i> Аспекти економічної безпеки в бізнес-мониторингу промислової організації	102
<i>СОЛОГУБ М.П.</i> Діагностика фінансового стану підприємства як основа забезпечення його економічної безпеки	105
<i>СТЕПАНЕНКО Г.О., БРЕУС С.В.</i> Прибуток підприємства в системі економічної безпеки підприємства	110
<i>СТЕПАНОВА Ю.Л.</i> Місце оцінювання результативності адаптації в системі управління економічною безпекою підприємства	114
<i>ТИМЧЕНКО М.В., ДИБЛЕНКО В.І.</i> Вплив держави на формування економічної безпеки підприємства	119
<i>ТРОШКІНА Г.В., ДИБЛЕНКО В.І.</i> Перспективи зміцнення економічної безпеки промислових підприємств	122
<i>УСИК С.П.</i> Кризові ситуації в контексті економічної безпеки підприємства	126
<i>ХОМА І.Б.</i> Управління виробничо-інноваційною діяльністю через діагностований рівень економічної захищеності	129
<i>ХОРТ Ю.В., ГОЛУБЄВА Т.С.</i> Діагностика стану виробничих запасів та його вплив на фінансову безпеку підприємства	133
<i>ШЕВЧЕНКО О.О.</i> Основи економічної безпеки підприємства	136
<i>ШИХАЙЛОВА М.В., МАРЧЕНКО С.В.</i> Вплив оновлення основних засобів на економічну безпеку підприємства	139
<i>ШУЛЬЖЕНКО Л.Є.</i> Тріада "мета – інтереси – очікування" у забезпеченні економічної безпеки стратегічного альянсу	142
<i>ЯРОВА М.А., МІГУС І.П.</i> Роль економічної безпеки в корпоративному управлінні акціонерних товариств	146

**СЕКЦІЯ 2. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ ТА ТІНЬОВА
ЕКОНОМІКА**

150

<i>БАБЫНА И.В.</i> Обеспечение экономической безопасности регионов республики беларусь в инвестиционной сфере	150
<i>БЕСАРАБ О.І., МІГУС І.П.</i> Електронне урядування в Україні – як важливий інструмент забезпечення політичної безпеки суспільства	154
<i>БОГУСЛАВЕЦЬ Р., МІГУС І.П.</i> Тлумачення поняття «економічна безпека України»	157
<i>БОСНЕНКО В.Б.</i> Щодо економічного інструментарію понять, пов'язаних з вивезенням капіталу	160
<i>БУЖИН А.А.</i> Экономическая безопасность: методы определения качества продовольственной доступности	162
<i>ВАСЕНКО В.К.</i> Фінансова безпека України та суб'єктів підприємництва в умовах світової кризи	166
<i>ВЕЛИЧКО О.В.</i> Альтернативна енергетика у контексті забезпечення економічної безпеки України	171
<i>ДАБІЖУК В.І.</i> Зовнішньоекономічна безпека суб'єктів господарювання	176
<i>ГОРДОВЕНКО Л.Ю., МАЗУР О.А.</i> Тіньова економіка - основна загроза економічної безпеки України	179
<i>ДОБРЫШИНА Л.Н., МИНЧУКОВА Л.А.</i> Риски экономической безопасности, возникающие в системе профобразования	182
<i>ЗУБЕНКО О.Ю., МІГУС І.П.</i> Фінансовий контроль в пенсійному фонді України як інструмент забезпечення фінансової безпеки держави	187
<i>КОВТУН А.П., МІГУС І.П.</i> Екологічний моніторинг як основа для покращення стану екологічної безпеки України	191
<i>КОВТУНЕНКО В.О.</i> Середній клас в системі соціальної безпеки держави	194
<i>КОРИСТІН О.Є.</i> Щодо змістовної сутності економічної безпеки	198
<i>КОЧАНОВА Д.Д., МІГУС І.П.</i> Основні загрози економічній безпеці України	200
<i>ЛЕПСЬКИЙ С.І.</i> Фінансова складова злочину як предмет фінансових розслідувань	203
<i>ЛОЙКО В.В.</i> Енергетична безпека як складова економічної безпеки	206
<i>ЛУК'ЯНОВ В.С.</i> Глобальні механізми детінізації фінансових ринків в ринкових умовах	211
<i>МИНЧУКОВА Л.А., МИНЧУКОВА О.П.</i> Проблемы внешнеэкономической безопасности Республики Беларусь	213
<i>ОЛЕКСЕНКО О.В.</i> Сучасний стан та напрями посилення науково-технологічної безпеки України	218
<i>ПОТЕРНАК Ю.П.</i> Щодо аналізу форм податкового контролю	222
<i>РАТУШНЯК С.М.</i> Щодо системності дослідження проблем економічної безпеки	225
<i>СВЕРДАН М.М.</i> Податкова складова тіньової економіки у контексті макроекономічної безпеки	227
<i>ФЕДОСЕНКО Л.В., ИВАНОВА Т.И.</i> Финансирование модернизации экономики Беларуси в контексте экономической безопасности	232

<i>ФІМЯР С.В.</i> Продовольча безпека як основна мета аграрної політики	236
<i>ХЛОПЕЦЬКА Я.А., МІГУС І.П.</i> Шляхи забезпечення інвестиційної безпеки черкащини	237
<i>ЦИМБАЛЕНКО Н.В.</i> Економічна безпека України в контексті сталого розвитку	241
<i>ШАБАТІН О.О., МІГУС І.П.</i> Роль енергетичної безпеки у забезпеченні національних інтересів України	244
<i>ШПИЦЯ І.М., МІГУС І.П.</i> Вплив системи національної освіти на економічну безпеку України	248
СЕКЦІЯ 3. УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ТА ЗАГРОЗАМИ	
ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ	
<i>ГОРДІЄНКО О.С., МІГУС І.П.</i> Методи управління ризиками в системі економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності	252
<i>КАРБІВНИЧИЙ І.В.</i> Методичні підходи щодо організації та покращення банками оцінки кредитоспроможності позичальників	254
<i>КОВАЛЬЧУК Н.П.</i> Системні макроекономічні ризики: шляхи мінімізації	256
<i>КРАВЧУК Е.В., АЛЕКСЕЕНКО Н.А.</i> Страховой случай по обязательному страхованию от несчастных случаев на производстве и профессиональных заболеваний в системе рисков и угроз экономической безопасности	259
<i>ПАВЛОВА Л.А.</i> Взаимодействие систем внутреннего контроля и управления рисками в компании	263
СЕКЦІЯ 4. УПРАВЛІННЯ КАДРОВОЮ БЕЗПЕКОЮ	
ПІДПРИЄМСТВА	
<i>АЛЕКСЕЕНКО Н.А., КРАВЧУК Е.В.</i> Экономическая составляющая системы обеспечения безопасности в профессиональной сфере	267
<i>БУРЛАКОВА І.А.</i> Управління здоров'ям персоналу як інструмент успішної кадрової політики суб'єктів господарювання	271
<i>ГЕВРАСЁВА А.П.,</i> Система оценки и мониторинга деятельности государственных служащих как инструмент повышения эффективности работы органов государственного управления	273
<i>ІЛЬТЬО Т.І.</i> Кадрова безпека на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу	277
<i>КАЛІНА І.І.</i> Роль лідерства в управлінні економічною безпекою підприємства	281
<i>КОВАЛЕНКО І.В., МІГУС І.П.</i> Кадрова політика в системі стратегічного управління персоналом в контексті економічної безпеки	284
<i>МЕХЕДА Н.Г.</i> Небезпеки та методи забезпечення кадрової безпеки підприємства	286
<i>ОЛЕФІР Г.Е., ДЕНИСЕНКО М.П.</i> Теоретичне обґрунтування оплати праці як фактор економічної безпеки підприємства	289
<i>ПАВЛОВА І.І.</i> Підвищення мотивації з метою підтримки економічної безпеки	292
<i>САЛІВОН Т.В., БОНДАРЕНКО О.С.</i> Заробітна плата як один з факторів забезпечення економічної безпеки підприємства	295
<i>СІДАК В.С.</i> Основні загрози кадрові безпеці при перевірці претендентів на	298

вакантні місця	
<i>СОБКО О.О., МІГУС І.П.</i> Профілактика та усунення конфліктних ситуацій – шлях стимулювання до праці та забезпечення кадрової безпеки	301
<i>СРІБНА В.В., ГЕРАСИМЕНКО О.М.</i> Кадрова безпека як підсистема в системі економічної безпеки підприємства	304
<i>ТЕЛЕЖИНСЬКА О.В., ТЕЛЕЖИНСЬКИЙ Д.В.</i> Соціальне партнерство, як засіб забезпечення безпеки в соціально-трудо­вій сфері	307
<i>ЧЕРНЕНКО С.А., МІГУС І.П.</i> Поняття лояльності персоналу в контексті забезпеченні економічної безпеки підприємства	310
<i>ШУЛЯР Н.М.</i> Вплив якості персоналу на економічну безпеку підприємства	313
<i>ЮХИМЕНКО В.С., МІГУС І.П.</i> Забезпечення кадрової безпеки на підприємстві	317
СЕКЦІЯ 5. ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ В	
УПРАВЛІННІ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ	
<i>ІВАНЮТА Т.М.</i> Організація ефективного інформаційного забезпечення підприємства в системі економічної безпеки	321
<i>КАВУН С.В., ДАШКОВ А.В.</i> Використання методу інтернет-аналізу у сфері економічної безпеки	325
<i>МЕЛЬНИК І.Ю., ДРОМАШКО О.С.</i> Заходи безпеки в інформаційних банківських системах	328
СЕКЦІЯ 6. ОРГАНІЗАЦІЙНО – ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ	
ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	
<i>БАРАНІВСЬКА Н.Л., БРЕУС С.В.</i> Сучасний стан банкрутства підприємств в Україні	333
<i>БІЛОПРАНИЧ Я.П., ПАСЕКА А.С.</i> Організаційна структура маркетингового підрозділу підприємства	335
<i>БОЙКО Г.С., ВОРОНКОВА Т.Є.</i> Проведення фінансового оздоровлення на підприємствах	337
<i>БРОВЧЕНКО А.С., КИРИЛЮК Є.М.</i> Аналіз ефективності використання трудового потенціалу підприємства	341
<i>БРОДЮК І.В.</i> Сучасні підходи до розробки інвестиційної стратегії на мікрорівні	343
<i>ВАНЖА С.І., ОХРИМЕНКО І.В.</i> Проблеми впровадження інновацій на підприємствах	346
<i>ВЕРТЕЛЕЦЬКА Т.О., ШЕВЧЕНКО О.О.</i> Конкуренція на ринку споживчих товарів	348
<i>ВЕРХОВСЬКА О.О., КИРИЛЮК Є.М.</i> Формування системи антикризового управління підприємством	351
<i>ГАЙДАЙ А.І., ШАЦЬКА З.Я.</i> Вдосконалення маркетингового підходу в вітчизняному підприємстві	353
<i>ГАЛІБА Ю.С., ПАСЕКА А.С.</i> Удосконалення збутової політики як елемент управління системою економічної безпеки підприємства	355
<i>ГЕРАСИМЕНКО О.М.</i> Психологічні підходи до змін	358
<i>ГОРБОВА К.О., МАРЧЕНКО С.В.</i> Управління виробничими запасами на	361

підприємстві	
<i>ГОНЧАР А.К., АНДРУСЯК В. М.</i> Бюджетування на підприємстві	364
<i>ГРАБЧУК В.В., ШЕВЧЕНКО О.О.</i> Оцінка вартості потенціалу промислового підприємства	366
<i>ДИБЛЕНКО В.І.</i> Характеристика елементів системи якості ведення бізнесу	368
<i>ДМИТРЕНКО А.В., НАТРОШВІЛІ С.Г.</i> Ділова репутація як стратегічний чинник розвитку підприємства	371
<i>ЗАЛІССЬКИЙ Р. О., ПРОЦАЛИКІНА А.М.</i> Сучасні тенденції розвитку зовнішньої торгівлі послугами України	373
<i>ЗОЗУЛЯ І.І., НАТРОШВІЛІ С.Г.</i> Дослідження шляхів та методів запобігання банкрутству підприємства	376
<i>КАБАНЕЦЬ Б.О., ШАЦЬКА З.Я.</i> Проблеми підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств	378
<i>КАНТАНЮК М.В., ДЕНИСЕНКО М.П.</i> Заходи підвищення ефективності використання основних засобів підприємства	383
<i>КАПЛУНСЬКА С.С., НАТРОШВІЛІ С.Г.</i> Фактори підвищення прибутковості підприємства	386
<i>КАРАТОНОВА М.А., ІГНАТІЄВА І.А.</i> Особливості бюджетування діяльності підприємств в Україні	388
<i>КАСЬЯН Л.Е., СВИЦОВ М.В.</i> Класифікація логістичних витрат підприємства	390
<i>КОЛЕСНИК І.В., ДЕНИСЕНКО М.П.</i> Розробка фінансової стратегії у загальній системі стратегічного управління підприємством	393
<i>КОЛЕСНИК І.В., МАКАРОВСЬКА Т.П.</i> Фінансова стратегія підприємства	395
<i>КРАВЧЕНКО А.М., ГРЕЧАН А.П.</i> Оцінка та шляхи підвищення ефективності використання виробничого потенціалу підприємства	400
<i>КРАСНОЖОН В.А., ПЕТРЕНКО Г.П.</i> Прибуток підприємства та шляхи його збільшення	403
<i>КУРІННА С.А., КИРИЛЮК Є.М.</i> Проблеми та перспективи розвитку інституту санації в Україні	405
<i>ЛЕВКІВСЬКА О.В., ШЕВЧЕНКО О.О.</i> Організаційна культура підприємства як чинник покращення управління конкурентоспроможністю підприємства	407
<i>ЛИТВИНЕНКО О.О., ДЕНИСЕНКО М.П.</i> Засоби активізації інноваційної діяльності підприємства	410
<i>МИСЕНКО М.Ю., СВИЦОВ М.В.</i> Вибір методу оцінки конкурентоспроможності виробництва	413
<i>МИСЬКОВА Д.В., ХАУСТОВА Є.Б.</i> Інвентаризація виробничих запасів та облік її результатів	417
<i>МУДРАК І.В., ГРЕЧАН А.П.</i> Особливості оцінки інноваційного потенціалу підприємства в сучасних умовах	420
<i>ОДНОЛІТОК Т.С., БРОДЮК І. В.</i> Сучасні підходи до підвищення прибутковості на промисловому підприємстві	423
<i>ОНИЩЕНКО Т.Л., ПЕТРЕНКО Г.П.</i> Резерви зниження собівартості продукції на підприємстві	426

<i>ОРЛОВА А.А., ПАСТУШЕНКО Л.М.</i> Шляхи підвищення прибутку та рентабельності підприємства	428
<i>ОСАДЧА В.Ю., ПАСЄКА А.С.</i> Управління трудовими ресурсами підприємства	431
<i>ПАЛЬЧИКІВСЬКА К.Г., ВОРОНКОВА Т.Є.</i> Сутність поняття інновацій та інноваційних проектів	434
<i>ПАСТУХ О.Ю., БУЖИН О.А.</i> Управління мотивацією персоналу фірми	437
<i>ПАЩ Б.А., ТКАЧЕНКО О.Ф.</i> Прибуток підприємства та шляхи його підвищення	440
<i>ПІСКУН В.О., КИРИЛЮК Є.М.</i> Ефективні комбінації методів мотивації персоналу	443
<i>САКЕВИЧ Л.А., ІГНАТІЄВА І.А.</i> Шляхи вдосконалення управління якістю продукції	445
<i>САПРИКІНА Л.М.</i> Нові компетенції персоналу в умовах концепції сталого розвитку	447
<i>СТЕПАНОВА К.Ю., ВОРОНКОВА Т.Є.</i> Вдосконалення системи управління вітчизняного підприємства як основа добробуту держави	449
<i>ТАТЬЯНІНА О.О., МАКАРОВСЬКА Т.П.</i> Диверсифікація виробничої діяльності підприємства як фактор підвищення його ефективності	452
<i>ТІТКОВА А.О., ШЕВЧЕНКО О.О.</i> Трудовий потенціал суб'єкта господарювання	455
<i>ТИТОВИЧ А.А.</i> Формирование стратегии инновационного развития регионов в условиях интеграции	457
<i>ТИЧИНЮК Ю.В., КИРИЛЮК Є.М.</i> Особливості організації рекламної діяльності вітчизняних підприємств	462
<i>ТКАЧЕНКО А.О., КИРИЛЮК Є. М.</i> Стратегії підприємства як основний чинник розвитку	464
<i>ТОРБА К.А., ІГНАТІЄВА І.А., НАТРОШВІЛІ С.Г.</i> Інноваційна стратегія як інструмент антикризового управління підприємством	466
<i>ФЕДЧЕНКО І.В., АНДРУСЯК В.М.</i> Оптимізація структури капіталу підприємства та його використання	468
<i>ХАМЦУЄВА М.Р., ОХРІМЕНКО І.В.</i> Ефективність використання маркетингового потенціалу підприємства	470
<i>ХОМЕНКО М.О., БРЕУС С.В.</i> Значення прибутку підприємства в умовах ринкових відносин	472
<i>ЦІКАЛО О.Ю., ПАСЄКА А.С.</i> Логістична концепція в діяльності підприємства	475
<i>ЧУДНА Т.О., НАТРОШВІЛІ С.Г.</i> Вплив інноваційної діяльності на конкурентоспроможність підприємств	478
<i>ШАПОВАЛОВА Є.К., ШАЦЬКА З.Я.</i> Формування товарної стратегії підприємства	480
<i>ШЕВЧЕНКО О.О., ДИБЛЕНКО В.І.</i> Управління ефективністю відтворення потенціалу підприємства	485
<i>ЩЕРБІЙ М.І., ШЕВЧЕНКО О.О.</i> Особливості формування виробничого потенціалу підприємства	488

СОВИК Л.Е. *к.э.н., доцент,
Воронежский государственный университет
инженерных технологий*

ФЕДОСЕНКО Л.В. *к.э.н., доцент,
Гомельский государственный университет
имени Франциска Скорины*

АСПЕКТЫ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В БИЗНЕС- МОНИТОРИНГЕ ПРОМЫШЛЕННОЙ ОРГАНИЗАЦИИ

В условиях массовости и разнообразия бизнес-процессов промышленной организации механизмы согласования интересов собственника (принципала) и наемного менеджмента в виде ограничений, наказаний, поощрений не всегда способны обеспечить принятие агентами решений в интересах собственника или с позиций объявленных целей организации по причинам, связанным с личными выгодами, а также с недостаточностью (неопределенностью) информации. Технология бизнес-мониторинга, предусматривающая применение встроенных анализаторов, дает возможность контроля параметров каждого события на этапе принятия решений агентом – менеджером, создавая, таким образом, основу системы экономической безопасности организации.

Операционный менеджмент в технологии бизнес-мониторинга характеризуется существенным повышением степени самоуправления, что приводит, с одной стороны, к обострению агентских проблем организации, а с другой – предлагает эффективный инструментальный решения проблем такого рода. В таблице 1 представлена авторская разработка практической схемы бизнес-мониторинга одного из базовых типов транзакций бизнес-процесса закупок организации – «Контракт на закупку».

На персонифицированном портале менеджера визуализируются аналитические «подсказки» и варианты решений, формируемые на основе текущих, исторических и прогнозных сведений, связанных с осуществляемым и смежными событиями. При этом инструментальный практического мониторинга событий бизнес-процессов поддерживает:

1) отображение события, осуществляемое из любой информационной системы организации и разнообразных источников данных (корпоративных баз данных, систем контрагентов, Web-сервисов, Internet и так далее);

2) формулировку контекста события и его анализ в реальном времени. Контекст выбирается как из исторических данных, так и из оперативных внутренних и внешних источников в режиме реального времени. Особое значение здесь придается представлению информации на персонализированных порталах менеджеров в виде, наиболее удобном для принятия управленческого решения, в том числе с использованием подсказок и графических компонент (диаграммы, графиков и таблиц);

3) ввод параметров принятых решений и их распространение в соответствии с предусмотренной схемой информационно-логических взаимосвязей.

Таблица 1

Проектная схема бизнес-мониторинга регламентного события «Контракт на закупку»

АНАЛИЗАТОР РЕГЛАМЕНТНОГО СОБЫТИЯ «КОНТРАКТ НА ЗАКУПКУ»			
Параметры события	Анализатор (процедуры)	Рекомендации по принятию решений	Аспекты экономической безопасности
Контрагент	Рейтинг контрагента, учитывающий <i>регламенты диверсификации поставок</i>	Рекомендуется заключение сделки с данным контрагентом или предлагается список поставщиков в порядке убывания рейтинг & риск поставки	Контроль сделки с учетом интегральной оценки надежности поставщика
Продукт Срок поставки Количество	Оценка ожидаемого уровня запаса в день поставки продукта в сопоставлении с нормой запаса по данным бизнес-процессов <i>движения запасов и закупок</i>	Рекомендуются количество и даты поставки, отвечающие регламентным условиям управления запасами	Проверка целесообразности закупки по объему и срокам поставки
Цена	Оценка цены поставки: с учетом влияющих факторов по данным <i>мониторинга внешней среды</i>	Рекомендуется диапазон цены	Проверка соответствия цены закупки текущему уровню цен
Срок оплаты	Оценка соответствия срока расчета по сделке <i>целевым критериям</i> и ожидаемому остатку средств на выбранную дату (бизнес-процесс <i>финансов</i>)	Рекомендуются даты платежа в сроки в пределах целевой продолжительности расчетов с кредиторами	Контроль соответствия срока оплаты принятому в организации порядку

В новой технологии менеджер получает возможность проводить каждую регламентную транзакцию (событие) бизнес-процесса, осуществляя в реальном времени анализ ее параметров и самостоятельно принимать решения, в том числе с учетом компетенций из сопряженных сфер управления, включенных в горизонтальное взаимодействие.

Проведение в бизнес-процессах организации ориентации на экономическую безопасность вносит существенные изменения в традиционные принципы TQM применительно к качеству менеджмента (таблица 2).

Таблица 2

**Принципы TQM в технологии мониторинга бизнес-деятельности
(фрагмент)**

Ориентация на клиента (quality control)	Ориентация на эффективность и экономическую безопасность организации
Сбор информации о клиентуре	
Чтобы понимать ее материальные потребности и систему ценностей и удовлетворять их в текущий момент и в будущем путем поставок соответствующих товаров и услуг, охватывая и фактических, и потенциальных клиентов.	Чтобы разрабатывать рейтинги клиентов для обоснования отсрочек и скидок, обеспечения управляемости дебиторской задолженности, стресс-тестирования расчетов в кризисных ситуациях, оценки вероятности дефолта
Поддержка постоянной связи с клиентами и распространение полученной информации по всем в подразделениях организации	
Чтобы организовать производство, сервис и техническое обслуживание в полном соответствии со спецификациями потребителей, и использовать приобретенные знания для производства товаров и услуг более высокого качества с учетом запросов клиентуры	чтобы корректировать рейтинги клиентов для обоснования отсрочек и скидок, обеспечения управляемости дебиторской задолженности, стресс-тестирования расчетов в кризисных ситуациях, оценки вероятности дефолта, предоставления отсрочек заведомо неплатежеспособным покупателям
Обеспечение информацией о клиентуре свой персонал и подразделения, которые прямо или косвенно участвуют в удовлетворении ее потребностей.	
Чтобы подготовить организацию к превращению потребностей клиента в руководство к эффективным действиям не столько для ознакомления отдельных подразделений с положением дел у клиента, сколько для постановки новых задач	Чтобы визуализировать и персонифицировать предоставление информации в соответствии с компетенциями менеджеров и предусмотренными инфологическими связями

Ориентация на экономическую безопасность организации требует не только изучать запросы клиента, но и оптимизировать практику выбора контрагентов на основе их рейтингов или спецификаций. Управление дебиторской задолженностью и обеспечение достижения целей кредитной политики промышленной организации предполагает систематизацию и обобщение широкого круга сведений о контрагенте. Получаемая регламентная и нерегламентированная информация (случайные события) используется для корректировки рейтинга клиента, оценки вероятности его дефолта и расчетов по обязательствам в условиях стрессовых ситуаций.

Приведенные аспекты экономической безопасности в технологии бизнес-мониторинга построены на автоматизированном контроле качества принимаемых операционным менеджментом решений, направлены на существенное перераспределение ответственности в организационной системе

управления с активизацией операционного менеджмента в центрах закупок, в местах возникновения затрат, в центрах продаж, ответственности и др.

Таким образом, бизнес-мониторинг как технология управления, вырастающая из контроллинга на современной технической и программно-информационной базе и располагающая бизнес-аналитикой реального времени, может предложить инструментарий для новых возможностей управления промышленными организациями:

- гибкости и мобильности структурированной в пространственном и временном масштабе системы целеполагания, откликающейся на изменения, происходящие в динамичной внешней и сопряженной среде;

- активизации и повышения уровня операционного менеджмента за счет применения средств и методов анализа и разработки в реальном времени вариантов действий, современных походов к персонализации и визуализации данных, а также многоаспектного контроля качества принимаемых управленческих решений.